

Raport de experiență
despre vizita de lucru la Universitatea Plymouth
în perioada 21-25 octombrie 2016
în cadrul proiectului “PBLMD – Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward
Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”

În perioada 20-26 octombrie 2016 în cadrul proiectului Erasmus+ “*Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability (PBLMD)*” am avut oportunitatea de a efectua o vizită la *Plymouth University Peninsula School of Medicine & Dentistry* din Marea Britanie în vederea familiarizării cu modelul de instruire PBL, care se practică la Universitatea din Plymouth din ziua înființării acesteia.

Dat fiind faptul că *Plymouth University Peninsula School of Medicine & Dentistry* ține de educația medicală majoritatea membrilor echipei din Republica Moldova au fost din partea Universității de Stat de Medicină și Farmacie “*Nicolae Testemițanu*”.

Scopul vizitei: Familiarizarea cu metodologia de instruire PBL și indentificarea posibilităților de colaborare cu Universitatea de Medicină și Stomatologie Peninsula din Plymouth în vederea conlucrării la capitolul mobilități interuniversitare și schimb de experiență în cadrul proiectului Erasmus+ “*Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability (PBLMD)*”.

Obiective:

- 1) Identificarea posibilităților de colaborare între Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “*Nicolae Testemițanu*” din Republica Moldova și Universitatea de Medicină și Stomatologie Peninsula din Plymouth, expert în Învățământul Bazat pe Probleme.
- 2) Familiarizarea cu facilitățile Universității din Plymouth și serviciile prestate, cu metodologia de instruire PBL și principiile de organizare a învățământului bazat pe probleme.
- 3) Participarea la activitățile curriculare și extracurriculare din cadrul universității din Plymouth ca: lucrări practice, prelegeri, mese rotunde cu cadrul didactic și studenții universității gazde.
- 4) Conlucrarea în vederea creării unui flux de mobilități academice interuniversitare cu privire la instruirea cadrelor didactice din Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “*Nicolae Testemițanu*” din Republica Moldova referitor la metodologia Învățământului Bazat pe Probleme.

Pe parcursul vizitei am fost asistați de staff-ul Universității de Medicină și Stomatologie din Plymouth și am realizat un șir de activități în cadrul cărora am avut ocazia să ne familiarizăm

cu infrastructura Universității, Spitalul Universitar, *Centrul de Simulare* și alte facilități puse la dispoziția studenților și staff-ului academic.

Universitatea de Medicină și Stomatologie Peninsula din Plymouth are o curriculă bine structurată care acoperă 3 obiective de bază și anume: învățământ clinic de excepție, rată înaltă de angajare în câmpul muncii, cercetare la standarde internaționale.

Învățământul bazat pe probleme este o metodă progresivă de instruire centrată pe student cu integrare interdisciplinară și analiză a problemelor de caz în echipă.

În perioada aflării la Plymouth am avut posibilitate să asistăm la diferite activități, dintre care cel mai mult am rămas impresionată de modalitatea de lucru la orele practice, care m-au facinat prin interactivitatea desfășurării procesului de instruire, unul de-a dreptul creativ, centrat pe student, cu o intercalare la maxim a disciplinelor preclinice și o analiză detaliată a cazului, diagnosticului diferențiat, tratamentului. Am apreciat modalitatea de conlucrare dintre studenți, care erau implicați permanent în discuție și se exprimau *vis-a-vis* de cazul discutat, am remarcat modul de abordare din partea studenților a problemei ce urma a fi soluționată.

Experiența preluată de la Plymouth este una progresistă, care cred că merită să fie aplicată și la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "*Nicolae Testemițanu*" din Republica Moldova, deoarece în opinia mea studenții anului II care practică PBL-ul sunt mai pregătiți și mai siguri în abordarea problemelor de sănătate și managementul acestora, comparativ cu studenții anului II instruiți prin metoda tradițională.

În prima zi a vizitei la Universitatea din Plymouth am avut o întâlnire cu prof. David Bristow, Directorul *Peninsula School of Medicine & Dentistry* și prof. Hilary Neve, responsabilă pentru PBL, director *Small Group Learning Professionalism and Social Engagement* în cadrul căreia am făcut schimb de informații cu privire la structura și serviciile acordate de universitatea gazdă și Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie Nicolae Testemițanu din Republica Moldova.

Conducerea *Peninsula School of Medicine & Dentistry* ne-a prezentat etapele parcurse de Universitatea din Plymouth și provocările privind implementarea metodei de instruire bazată pe probleme. Prof. Hilary Neve ne-a făcut o mică incursiune *vis-a-vis* de Curricula Universității și facilitățile puse la dispoziția studenților.

De asemenea au fost organizate mai multe mese rotunde cu responsabili din cadrul școlii: Dr. Kerry Gilbert, dna Emma Bludy, dna Helen Condry și dna Siobhan Moyes. Astfel am aflat că facilitatorii procesului de instruire sunt medici, cărora le sunt atribuite responsabilități didactice ce includ monitorizarea și ghidarea studenților în cadrul sesiunilor PBL. La cerința delegației din Moldova s-a discutat metodologia de instruire a facilitatorilor și modul de selecție a acestora.

În cadrul săptămânii petrecute la Universitatea din Plymouth am făcut cunoștință cu infrastructura Universității, cu curricula și alte facilități puse la dispoziția beneficiarilor.

Din cele prezentate de staff-ul responsabil de curricula am aflat că la Școala de Medicină și Stomatologie din Plymouth în primii doi ani de studii instruirea este bazată pe probleme, iar studenții la fiecare 3 luni sunt schimbați din grupă în grupă, astfel anturajul de instruire este într-o continuitate perpetuă.

În ziua de 22 noiembrie am avut o ședință de dezbateri referitor la evaluarea calității instruirii în cadrul căreia Nick Tomas, *Associate Professor* (senior lecturer) în educație clinică și farmacologie și dna Tracey Collett, *Associate Professor* (senior lecturer) ne-au făcut cunoștință cu metodologia instruirii și procesul de evaluarea a studenților și feed-back-ul acestora.

Am discutat modalitățile de evaluare a studenților și am aflat că studenții tuturor anilor de studii sunt testați printr-un test de evaluare comun cu aceleași item-uri, astfel, pe parcursul anilor studenții își pot analiza progresul individual, ceea ce le ridică motivația pentru studii.

Tot în cadrul acelei întâlniri am fost informați despre modalitatea de integrare a obiectelor de studii și a curriculei și am discutat în detalii care sunt etapele creării unui studiu de caz (problemă de situație).

Dna Karen Johnstone, lector în genetică, ne-a prezentat unele aspecte ce țin de instruirea practică și abordarea PBL în domeniul anatomiei și geneticii medicale pentru studenții anului 1-2 de studii.

Fiind anatomist de profesie am rămas impresionată de modul de instruire a studenților cu privire la anatomia omului. Majoritatea facilitatorilor sunt de profesie imagiști, care ghidează studenții în vederea aplicării în practică a cunoștințelor teoretice acumulate la anatomie.

Dna Dr. Siobhan Moyes responsabilă de instruirea studenților la anatomia omului ne-a demonstrat facilitățile procesului educațional, demonstrându-ne sala anatomică, mulajele și alte materiale didactice, inclusiv masa anatomică bazată pe tehnologii informaționale performante, care este utilizată pe larg atât la orele practice, cât și pentru lucrul de sinestător al studenților.

Pe parcursul vizitei la Plymouth de asemenea am asistat la o ședință de IBL (*Inquired Based Learning*) de instruire la Facultatea *Physician Associates*. Metoda dată nu diferă esențial de cea PBL, doar că din grupa de studenți de la *Inquired Based Learning* făceau parte foști absolvenți ai facultăților cu tangențe în medicină de la diferite universități, inclusiv de la Oxford.

În data de 24 noiembrie am avut ocazia să discutăm mai multe aspecte ale procesului de instruire PBL unde au participat studenții anului II. Studenții au spus că adaptarea la forma PBL este mai dificilă și cere ceva timp, dar rezultatul merită efortul. Studenții care practică metoda de

instruire bazată pe probleme sunt mai sociabili, mai ușor se orientează în situații de criză și aplică metode mai progresive în soluționarea problemelor.

Asistând la o altă formă de PBL numită "*Jigsaw*" la studenții anului 2 ai Facultății de Medicină, am realizat că studenții atrag o atenție deosebită aspectelor sociale, interrelațiilor medic-pacient, precum și mediatizării cazurilor de îngrijire a persoanelor cu dezabilități.

În una din zile, dl Richard Perrett, vice-decan ne-a familiarizat cu procesul de educare clinică a studenților anilor 1 și 2 de la Universitatea din Plymouth prin metoda distribuirii acestora în clinici de spital și instituții medico-sociale din comunitate.

Mobilitatea echipei noastre la Universitatea de Medicină și Stomatologie Peninsula din Plymouth a finalizat cu o masă rotundă la care au participat dna Hilary Neve, professor of Medical Education, Director of Small Group Learning Professionalism and Social Engagement și Kerry Gilbert, Lecturer in Biomedical/Clinical Sciences în cadrul căreia am realizat un schimb de opinii și au fost înaintate anumite propuneri cu privire la o colaborare interuniversitară în vederea realizării obiectivelor proiectului Erasmus+ "*Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability (PBLMD)*" și implementării acestora la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "*Nicolae Testemițanu*" din Republica Moldova.

Angela Babuci

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie "Nicolae Testemițanu"

30.12.2016

Raport de experiență
despre vizita de lucru la Universitatea Plymouth
în perioada 21-25 octombrie 2016
în cadrul proiectului “PBLMD – Introducing Problem Based Learning in Moldova:
Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”

Delegația în or. Plymouth s-a desfășurat în perioada 21 – 25 octombrie 2016 la invitația conducerii University Peninsula *Schools of Medicine & Dentistry*, în cadrul Proiectului Erasmus+ “*Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability (PBLMD)*”.

Membrii delegației:

- 1) Romeo Țurcan, manager general de proiect
- 2) Larisa Bugaian, manager de proiect pe țară
- 3) John – expert al proiectului, consultant în domeniul studiilor superioare, Universitatea Kent, Marea Britanie
- 4) Mihail Gavriiuc, manager de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”
- 5) Victor Vovc, executor de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”, cap de echipă în realizarea analizei comparative
- 6) Igor Cemortan, executor de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”, șeful echipei pedagogice de realizare a proiectului
- 7) Eugen Melnic, executor de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”
- 8) Angela Babuci, executor de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”

Scopul vizitei: Stabilirea relațiilor pentru identificarea căilor de conlucrare între Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova și Școala de Medicină și Stomatologie din Universitatea Plymouth Peninsula, Marea Britanie în cadrul proiectului Erasmus+ “*Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability (PBLMD)*”.

Obiective:

- 1) Participarea la întâlnirile cu conducerea Școlii de Medicină și Stomatologie în vederea stabilirii relațiilor de cooperare.
- 2) Informarea referitor la principiile de organizare a învățământului bazat pe probleme (PBL).
- 3) Asistarea la diverse activități didactice bazate pe PBL.
- 4) Vizitarea unităților didactice plasate în blocurile didactice și clinicile instituției.

5) Participarea la discuții cu membrii staff-ului didactic și a studenților din universitatea gazdă.

Pe parcursul delegației au fost realizate activitățile expuse în continuare.

21 octombrie 2016

Întâlnirea cu Prof. David Bristow, Directorul *Peninsula School of Medicine & Dentistry* și Prof. Hilary Neve, responsabilă pentru PBL, director *Small Group Learning Professionalism and Social Engagement*. S-au făcut prezentările echipei-gazdă și a grupului-oaspete. Au fost prezentate ambele instituții. S-a făcut schimb de materiale informative. Gazdele au prezentat etapele parcurse pentru a ajunge la predarea bazată pe probleme. Oaspeții au prezentat scopul delegației și așteptările de la vizită.

Prof. Hilary Neve, directorul *Small Group Learning Professionalism and Social Engagement*, a prezentat curricula pentru primii doi ani de studii la Școala de Medicină și Stomatologie din Plymouth. S-a constatat că instruirea bazată pe probleme se realizează în primii 2 ani, ulterior se trece la învățământul în grupuri mici. S-a discutat modalitatea de evaluare formativă și sumativă a studenților. Studenții de la toții anii de studii răspund la aceleași întrebări ale testului, progresul individual fiind înregistrat.

Ulterior Dna Prof. Hilary Neve a organizat o masă rotundă cu participarea unor facilitatori ai modului PBL din cadrul școlii: Dr. Kerry Gilbert, dna Siobhan Moyes, dna Emma Bludy, dna Helen Condy. Facilitatorii sunt medici cu responsabilități didactice care monitorizează activitatea în cadrul sesiunilor PBL. S-a discutat metodologia de instruire a facilitatorilor.

Asistarea la o ședință de PBL, cu participarea studenților anului 2, facultatea de Medicină. Aceasta a fost doua ședință din sesiunea de 3. Grupul constă din 10 persoane și nu este unul permanent. Studenții au lucrat în subgrupuri ad-hoc, după care au făcut schimb de opinii la temă. A fost creată o listă de întrebări care urmează a fi pregătită pentru ultima ședință a sesiunii. La final studenții s-au expus cu privire la eficiența fiecăruia în echipă.

Reuniune debriefing cu participarea membrilor ambelor echipe.

22 octombrie 2016

Ședință cu dl. dr. Nick Toms, *associate Professor (senior lecturer)* în educație clinică și farmacologie și dna dr. Tracey Collett, *Associate Professor (senior lecturer)*. Echipa oaspete a propus o serie de întrebări pentru discuție ce țin de controlul calității actului de instruire, detalii referitoare la evaluarea formativă și cea sumativă, integrarea disciplinelor și conlucrarea dintre anul 1-2 (PBL) și anii 3-5 (învățământ în grupuri mici), feed-back-ul studenților. A fost prezentat progresul individual al studenților prin intermediul sistemului de management universitar.

Întrevedere cu dna dr. Karen Johnstone, lector în genetică, care ne-a familiarizat cu abordarea multidisciplinară a cazurilor PBL pentru studenții anilor 1-2.

Asistarea la o ședință de discuție a cazului în sistemul IBL (Inquired Based Learning) desfășurată într-o grupă de 10 studenți de la facultatea *Physician Associates*. Activitățile sunt similare celor de la ședințele PBL, dar studenții sunt mult mai pasivi, facilitatorul s-a implicat mult mai puțin. Probabil este specificul facultății, dar și cel al facilitatorului.

Reuniune debriefing cu participarea membrilor ambelor echipe.

23 octombrie 2016

Asistarea la ședința 3 a sesiunii rezervate cazului PBL, anul 2, Facultatea de Medicină. Studenții au aprofundat discuția anterioară, o atenție deosebită s-a atras aspectelor sociale, interacțiunii medic-pacient, interacțiunii cu mass-media.

Participarea la o masă rotundă cu studenții anului 2. S-a constatat că adaptarea la forma PBL de învățare durează câteva luni, dar studenții sunt mulțumiți de calitatea studiilor. Unii studenți au încercat de câteva ori să aplice anume la această facultate, concursul fiind mare. Unii studenți practica de învățare în alte instituții din Marea Britanie și consideră învățarea în PBL mai productivă, deși impune o activitate independentă mare.

Vizitarea unității de anatomie, întrevedere cu dna Dr. Siobhan Moyes. La ședință au participat și studenții anului 2. Familiarizare cu metoda de studiere a anatomiei omului prin intermediul tehnologiilor informaționale și a mulajelor. Tehnica este axată pe necesitățile clinice ale studenților mediciniști.

Vizitarea Laboratorului de Deprinderi Practice, întrevedere cu dl Dr. Thomas Gale, *Clinical Associate Professor (Senior Lecturer) in Clinical Skills*. Am luat cunoștință cu centrul de simulare, folosirea manechinilor din dotare. Studenții au acces liber în centru pentru îmbunătățirea calității deprinderilor practice.

Reuniune debriefing cu participarea membrilor ambelor echipe.

24 octombrie 2016

Vizitarea facilității de inserare a studenților medici din anii 1-2 în activitatea clinică. Am fost ghidați de către dl Dr. Richard Perrett, *Community Sub-Dean*. Studenții sunt inserați în clinici de spital și instituții medicale-sociale din comunitate. Ne-am familiarizat cu etapele de formare clinică a studenților.

Reuniune debriefing lărgită cu participarea John Reilly, doctor în drept civil, expert al proiectului, *Higher Education Consultant, University of Kent*. Au fost analizate rezultatele vizitei și discutatele planurile de perspectivă. Fiecare membru al delegației și-a prezentat opiniile.

25 octombrie 2016

Asistare la ședință PBL tip Jigsaw (Puzzle, Mozaic) cu studenții anului 2 Facultatea Medicină. Studenții formează grupuri diferite de cele pentru cazurile PBL. S-a pus accent pe interacțiunea medic-pacient. Studenții au înscenat situații de caz, apoi le-au discutat.

Ședința de finalizare cu participarea dnei Prof. Hilary Neve, *professor of Medical Education, Director of Small Group Learning Professionalism and Social Engagement* și dna Dr. Kerry Gilbert, *Lecturer in Biomedical/Clinical Sciences*.

CONCLUZII

1) Metoda PBL de predare în universitățile de medicină este una eficientă, axată pe competențele studentului. Parcursul este determinat de student, fiind ghidat de echipa de facilitatori, medici, cadre didactice.

2) Ratingul universităților care implementează PBL este unul de top în Marea Britanie. Universitățile care utilizează metodele tradiționale devin mai puțin populare, iar gradul de satisfacție a beneficiarilor scade.

3) Implementarea PBL necesită schimbări organizaționale multisistemice și acceptarea metodei de către întreaga comunitate universitară.

4) PBL poate fi folosit la facultăți cu un număr mic de studenți. Studenții urmează să aibă o motivație înaltă și capacități pentru autodidact.

5) În perioada premergătoare implementării PBL este necesară pregătirea facilitatorilor. Este binevenită preluarea experienței altor Universități, inclusiv *Peninsula School of Medicine & Dentistry*.

6) Este necesară trecerea de la unitatea de administrare „Grupa” la unitatea „Student”.

7) Este necesară reorganizarea Sistemului Electronic de Management Universitar, în vederea urmăririi progresului individual al studentului, atât de cadrele didactice responsabile, cât și de către student.

8) Este necesară menținerea contactelor cu personalul academic și comunitatea de studenți din *Peninsula School of Medicine & Dentistry* în scopul asigurării mobilității, schimbului de experiență și aplicarea la proiecte comune.

Igor Cemortan

Șeful echipei pedagogice, USMF „Nicolae Testemițanu”

Raport de experiență
despre vizita de lucru la Universitatea Plymouth
în perioada 21-25 octombrie 2016
în cadrul proiectului “PBLMD – Introducing Problem Based Learning in Moldova:
Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”

În perioada 21 octombrie 2016 – 25 octombrie 2016 în calitate de manager instituțional de proiect m-am aflat în vizită la Plymouth University Peninsula *Schools of Medicine & Dentistry*.

În componența echipei – oaspete au intrat:

- 1) Romeo Țurcan, manager general de proiect
- 2) Larisa Bugaian, manager de proiect pe țară
- 3) John – expert al proiectului, consultant în domeniul studiilor superioare, Universitatea Kent, Marea Britanie
- 4) Mihail Gavriiliuc, manager de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”
- 5) Victor Vovc, executor de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”, cap de echipă în realizarea analizei comparative
- 6) Igor Cemortan, executor de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”, șeful echipei pedagogice de realizare a proiectului
- 7) Eugen Melnic, executor de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”
- 8) Angela Babuci, executor de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”

Scopul vizitei: *Stabilirea posibilităților de conlucrare de lungă durată dintre Univeristatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, Republica Moldova și Școala de Medicină și Stomatologie din Universitatea Plymouth Peninsula, Marea Britanie în vederea realizării proiectului “Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability (PBLMD)” și activităților ulterioare (mobilitate academică, educație pedagogică continuă, cercetare) în afara acestui proiect.*

Obiective:

- 1) Colectarea materialelor necesare pentru raportul analitic de comparare a procesului de educație (formare) universitară a studenților medici prin metoda de educație clasică, tradițională (cum este la USMF „Nicolae Testemițanu”) și metoda bazată pe problemă (cum este la Școala de Medicină și Stomatologie de la Plymouth).
- 2) Asistarea nemijlocită („pe viu”) a membrilor echipei oaspete la procesul de educație bazat pe problemă.

3) Desfășurarea meselor rotunde/discuțiilor cu membrii corpului pedagogic și studenții de la universitatea gazdă.

4) Vizita subunităților educaționale, clinice și de cercetare ale Școlii de Medicină și Stomatologie din Universitatea Plymouth.

În conformitatea cu scopul și sarcinile expuse în decursul perioadei menționate am realizat următoarele activități:

21 octombrie 2016

Întâlnirea cu Dl David Bristow, conducătorul Peninsula School of Medicine & Dentistry și Dna Hilary Neve, profesoare de educație medicală superioară, director Small Group Learning Professionalism and Social Engagement. În cadrul acestei ședințe a fost prezentată echipa-oaspete, au fost aduse la cunoștință scopul și obiectivele vizitei. La rândul său gazdele au făcut o scurtă introducere despre Universitatea Plymouth, Școala de Medicină și Stomatologie, au relatat date istorice de dezvoltare a instituției, au adus date statistice de activitate ale ei. A fost prezentat și discutat în detalii programul vizitei, s-au făcut unele precizări și redactări.

Prezentarea și discutarea curriculei de învățământ la anii 1-2 de studii la Școala de Medicină și Stomatologie din Plymouth. Prezentarea a fost efectuată de către dna Hilary Neve, profesoare de educație medicală superioară, director Small Group Learning Professionalism and Social Engagement.

Introducere în metodologia PBL utilizată la Școala de Medicină și Stomatologie din Plymouth. La ședința-discuție-masă rotundă au participat dna Hilary Neve și facilitatorii de program dna Kerry Gilbert, dna Siobhan Moyes, dna Emma Bludy, dna Helen Condy.

Asistarea la discuție de caz (ședință de PBL) la anul 2, facultatea de Medicină.

La sfârșitul zilei de lucru a fost organizată o ședință în cadrul căreia s-au discutat rezultatele activităților, au fost date răspunsuri exhaustive la întrebările oaspeților aflați în vizită.

22 octombrie 2016

Am făcut cunoștință cu dl Nick Tomas, associate Professor (senior lecturer) în educație clinică și farmacologie și dna Tracey Collett, Associate Professor (senior lecturer). În cadrul acestei întâlniri în cadrul unei discuții întrebări-răspunsuri am făcut cunoștință de controlul calității predării, instituirea și respectarea celor 8 etape de bază ale PBL, feed-back-ul studenților, testele de evaluare de progres (de formare) și testele sumative (de trecere). Am luat cunoștință de faptul cum are loc integrarea obiectelor de studii și a curriculei. Am intrat în esența etapelor formării cazului de studiu. Am aflat cum testele se integrează în curiculă.

Am vizitat sala de lecții practice de anatomie, unde dna Karen Johnstone, lector în genetică, ne-a prezentat modalitatea practică de abordare-ghidare în rezolvarea particularităților anatomice – biologice – genetice ale cazului PBL pentru studenții anului 1-2 de studii.

Am asistat la cazul IBL discutat în grupă de 10 studenți ai facultății de Physician Associates.

La sfârșitul zilei am discutat împreună cu gazdele rezultatele activităților, s-au dat răspunsuri și explicații detaliate la întrebările apărute.

23 octombrie 2016

Am asistat la lecția practică de continuare a cazului PBL la facultatea de Medicină, anul 2. După ședință am avut posibilitatea să discutăm liber cu studenții, să aflăm opiniile lor.

Vizita unității de anatomie. Am luat cunoștință de modalitatea practică de învățare-predare a anatomiei omului, legată de necesitățile clinice, cu utilizarea manechenelor și tehnologiilor informaționale de performanță și fidelitate înaltă.

După masă am vizitat Laboratorul de Deprinderi Practice, unde am fost ghidați de dl Thomas Gale, profesor asociat în domeniu clinic, lector superior în domeniul dexterităților manuale.

24 octombrie 2016

Am avut o activitate de familiarizare cu procesul de educare clinică a studenților medici de la Plymouth în anii 1-2 de studii prin intermediul inserării lor în clinici de spital și instituții medicale-sociale din comunitate. Activitatea respectivă a fost condusă de către dl Richard Perrett, vice-decan.

Împreună cu dl Eugen Melnic am vizitat un Oficiu al Medicilor de Familie din apropiere. Vizita a fost condusă de dl Richard Perrett. Am făcut cunoștință cu Oficiul, principiul de organizare a lucrului lui, am avut o discuție de lungă durată cu dl Richard Perrett și un student al anului V a facultății de Medicină, care la momentul își desfășoară stagiul clinic în acest oficiu.

La sfârșitul zilei am avut o discuție – analiză a vizitei și de trasare a planurilor de activitate pe viitor în cadrul proiectului, care a fost prezidată de către John Reilly, expert al proiectului, Higher Education Consultant, University of Kent. La ședință a participat și dl Romeo Țurcan, managerul general al proiectului.

25 octombrie 2016

Am asistat la o lecție practică PBL de Jigsaw (Puzzle, Mozaic) la studenții anului 2 ai facultății de medicină. În cadrul acestei asistențe am făcut cunoștință de modul de organizare a discuției, divizarea a activităților între mici grupuri de studenți, am văzut acțiunile realizate de către facilitator. Tema discuției – caz de sănătate mintală.

Întâlnirea de finalizare dintre echipa oaspete și gazde. Din partea gazdelor au participat dna Hilary Neve, professor of Medical Education, Director of Small Group Learning Professionalism and Social Engagement și Kerry Gilbert, Lecturer in Biomedical/Clinical Sciences.

CONCLUZII

1) Vizita la Plymouth a avut o importanță foarte mare pentru echipa din USMF „Nicolae Testemițanu”, deoarece pentru prima dată din momentul inițierii implementării proiectului am asistat nemijlocit la activitățile educaționale bazate pe PBL. Acest lucru a fost imposibil la Universitatea din Aalborg din cauza barierii lingvistice de comunicare (tot procesul de studii la Medicină la Aalborg se desfășoară exclusiv în limba daneză).

2) Au fost colectate materiale și documente necesare pentru finalizarea analizei comparative a curriculei (Benchmark Report).

3) Discuțiile purtate cu membrii corpului didactic din Plymouth au contribuit esențial la înțelegerea unor noțiuni și pași practici de implementare a PBL la USMF „Nicolae Testemițanu”.

4) În cadrul vizitei am avut posibilitatea să fac cunoștință cu procedurile de management instituțional al procesului educațional, metodologic, evaluare a cunoștințelor și de cercetare.

5) Au fost trasate planuri pe viitor de activitate în comun dintre USMF „Nicolae Testemițanu” și Plymouth University Peninsula Schools of Medicine & Dentistry.

6) Vizita a contribuit la cunoașterea neformală reciprocă dintre membrii echipei și conducătorii proiectului, lucru care va contribui la sporirea calității activităților planificate pentru viitor.

Mihail Gavrițiu

Manager de proiect USMF „Nicolae Testemițanu”

Raport de experiență
despre vizita de lucru la Universitatea Plymouth
în perioada 21-25 octombrie 2016
în cadrul proiectului “PBLMD – Introducing Problem Based Learning in Moldova:
Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”

În perioada 21-25 octombrie 2016, în cadrul Proiectului Erasmus+ *“Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability (PBLMD)”*, am avut ocazia de a efectua o vizită de studiu la Școlile de Medicină și Stomatologie Peninsula, Universitatea din Plymouth, din Marea Britanie, cu scopul de a ne familiariza cu modelul de învățământ PBL, practicat de Universitatea din Plymouth chiar din ziua fondării.

Scopul vizitei: Familiarizarea cu metodologia de învățământ PBL și identificarea oportunităților de colaborare cu Școlile de Medicină și Stomatologie Peninsula, Universitatea Plymouth, la capitolul mobilitate inter-universitară și schimb de experiență cu Proiectul Erasmus+ *“Introducing Problem Based Learning in Republic of Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability (PBLMD)”*.

În prima zi a vizitei noastre la Universitatea Plymouth, am avut o întrevedere cu profesorul David Bristow, directorul Școlilor de Medicină și Stomatologie Peninsula din Plymouth, și profesorul Hilary Neve, responsabilă de PBL, directorul *„Small Group Learning Professionalism and Social Engagement”*, în cadrul căreia am făcut un schimb de informații cu privire la structura și serviciile oferite de universitatea gazdă și de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”.

Conducerea Școlilor de Medicină și Stomatologie Peninsula din Plymouth ne-a făcut o prezentare cu privire la strategiile Universității, dar și provocările metodei de învățare pe bază de problemă. Profesorul Hilary Neve ne-a relatat pe scurt despre Curriculumul Universității și facilitățile puse la dispoziția studenților.

De asemenea, au fost organizate mai multe întrevederi cu reprezentanții școlilor: Dr. Kerry Gilbert, Dna Emma Bludy, dna Helen Condy și dna Siobhan Moyes. Astfel, am aflat că facilitatorii procesului educațional sunt medicii, care au și sarcini didactice, ce include controlul și îndrumarea studenților în cadrul sesiunilor de PBL. Majoritatea facilitatorilor sunt radiologi profesioniști, care îndrumă studenții în aplicarea în practică a cunoștințelor teoretice din anatomie.

Dr. Siobhan Moyes, responsabil pentru predarea anatomiei umane, ne-a demonstrat infrastructura procesului de învățământ, prezentându-ne sala de anatomie, dar și alte aspecte

didactice, inclusiv tabla anatomică bazată pe tehnologiile informaționale avansate, aplicată atât în practică, cât și în activitățile individuale.

De asemenea, am asistat la o conferință bazată IBL (*Inquired Based Learning*) la Facultatea de Asistenți de Medic (*Physician Associates*). Metoda nu diferă esențial de PBL, însă în *Inquired Based Learning* o parte a studenților sunt foști absolvenți ai diferitor facultăți cu tangență medicală. La 24 noiembrie, am avut oportunitatea de a discuta mai multe aspecte ale procesului de PBL, cu participarea studenților din anul 2. Studenții ne-au comunicat că adaptarea la PBL este mai dificilă și necesită ceva timp, însă rezultatele merită efortul. Studenții care practică metoda de învățare bazată pe problemă sunt mai sociabili, se adaptează mai ușor la situațiile critice și aplică metode care sunt mai progresive la soluționarea diferitor probleme.

În timp ce asistam la o altă formă de PBL, numită „*Jigsaw*” (Mozaic), am realizat că acesta se bazează pe aspectele sociale, inter-relațiile medic-pacient, precum și pe acoperirea cazurilor de îngrijire a persoanelor cu dizabilități.

Pe parcursul vizitei, am beneficiat de asistența personalului universității și am avut foarte multe activități, care ne-au oferit ocazia de a ne familiariza cu infrastructura universității, spitalul, Centrul de simulare, precum și alte facilități puse la dispoziția studenților de către personalul academic.

Școlile de Medicină și Stomatologie Peninsula, Universitatea Plymouth, dispun de un curriculum bine structurat, cu trei obiective de bază: educația clinică excepțională, investigații la standard internaționale și rata înaltă de angajare în câmpul muncii a absolvenților.

Învățarea bazată pe problemă este o metodă progresivă de predare, axată pe student pentru a asigura integritatea interdisciplinară și analiza problemei cazului în cadrul lucrului în echipă.

În timpul vizitei la Plymouth, am avut posibilitatea de a asista la diverse activități care m-au impresionat foarte mult, una dintre ele fiind metoda de lucru în cadrul lecțiilor practice, care m-a fascinat prin interactivitatea procesului de predare, care s-a dovedit a fi unul foarte creativ, axat pe student, cu inserție maximă a disciplinelor preclinice și o analiză detaliată a cazului, diagnostic diferențiat și tratament. Am apreciat metoda lucrului în echipă dintre studenți, care erau permanent implicați în discuții și-și exprimau opiniile vis-a-vis de cazul discutat. De asemenea, am remarcat modul în care studenții abordează problema care trebuie soluționată.

Experiența acumulată de mine la Plymouth este una progresivă, pe care eu cred că merită a fi aplicată și la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, deoarece, în opinia mea, studenții anului 2, care practică PBL, sunt mai pregătiți și mai siguri în abordarea problemelor de sănătate și de gestionare a acestora, comparativ cu studenții care sunt pregătiți prin intermediul metodelor tradiționale.

Din informațiile prezentate de către reprezentanții universității, am concluzionat că în primii doi ani, învățământul este bazat pe problemă, iar la fiecare trei luni, studenții se schimbă între grupuri, astfel, mediului de învățare îi este asigurată continuitatea perpetuă.

La 22 noiembrie, am avut o conferință de dezbateri cu privire la evaluarea predării, în cadrul căreia, Nick Tomas, profesor asociat (lector superior) în educația clinică și farmacologie, și dna Tracey Collett, profesor asociat (lector superior) ne-a informat despre procesul de predare și evaluare a studenților, dar și despre opiniile acestora.

Am discutat modalitățile de evaluare a studenților, și am aflat că toți studenții (indiferent de anul în care sunt) sunt testați printr-un examen comun cu aceiași itemi, astfel, ei pot să-și analizeze progresul individual de-a lungul anilor, ceea ce le oferă motivarea de a studia.

De asemenea, în cadrul acestei ședințe, am fost informați despre modalitatea de integrare a disciplinelor și curriculumului. Dna Karen Johnstone, lector în genetică, ne-a prezentat unele aspecte care depind de formarea practică și aplicarea PBL în domeniul anatomiei medicale și geneticii pentru studenții anului 1 și 2 de studii.

La 24 noiembrie, Richard Perrett, vice-decan, ne-a familiarizat cu procesul de educație clinică a studenților, prin divizarea acestora în diferite clinici de spital. Am vizitat un centru al medicilor de familie, unde am făcut cunoștință cu programul și metoda de deservire a populației de către medicii de familie.

Procesul de instruire al echipei s-a încheiat cu o ședință, cu participarea dnei Hilary Neve (profesor de educație medical, directorul "*Small Group Learning Professionalism and Social Engagement*") și dlui Kerry Gilbert (lectorul în științe biomedicale/clinice), în cadrul căreia au fost formulate unele propuneri de colaborare inter-universitară, în scopul realizării obiectivelor Proiectului Erasmus+ "*Introducing Problem Based Learning in Republic of Moldova: Toward Enhancing Students' Competitiveness and Employability (PBLMD)*" și implementarea acestora la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu" din Republica Moldova.

Eugen Melnic

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Tetemițanu”

Republica Moldova

Raport de experiență
despre vizita de lucru la Universitatea Plymouth
în perioada 21-25 octombrie 2016
în cadrul proiectului “PBLMD – Introducing Problem Based Learning in Moldova:
Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”

În conformitate cu agenda Proiectului Erasmus+ *“Introducing Problem Based Learning in Moldova: Toward Enhancing Students’ Competitiveness and Employability”* (PBLMD) al Uniunii Europene, am efectuat o vizită de studiu la Universitatea de Medicină și Stomatologie Peninsula din Plymouth, Regatul Unit. Scopul vizitei a fost documentarea detaliată asupra principiilor, organizării și practicii de zi cu zi a noii metode de instruire la nivel de universitate - Învățarea Bazată pe Problemă (*Problem Based Learning* (PBL)). Universitatea din Plymouth, Școlile de Medicină și Stomatologie Peninsula, implementează pe larg metoda PBL, dezvoltând un adevărat know-how în acest domeniu timp de 15 ani.

Pe parcursul vizitei, am participat la următoarele evenimente:

21 noiembrie 2016: Ședința cu dl David Bristow, Decanul Școlilor de Medicină și Stomatologie Peninsula, Universitatea din Plymouth, și dna Hilary Neve, profesor de medicină în învățământul superior, directorul *“Small Group Learning Professionalism and Social Engagement”*. La ședință, dna Hilary Neve a prezentat și discutat despre curriculum pentru studenții din anul 1 și 2 de la Facultatea de Medicină.

La următoarea ședință, am fost informați despre metodologia PBL aplicată la Universitatea din Plymouth, Școlile de Medicină și Stomatologie Peninsula din Plymouth. La această ședință, desfășurată în format de masă rotundă, a participat dna Hilary Neve și facilitatorii de program, dnul Kerry Gilbert, dna Siobhan Moyes, dna Emma Bludy și dna Helen Condy.

Următoarea activitate din programul nostru a fost asistarea la o sesiune de PBL a unui grup mic de studenți (8 studenți) din anul 2 de la Facultatea de Medicină.

La sfârșitul zilei de lucru am avut o ședință comună dintre delegația din RM și reprezentanții Facultății de Medicină, în cadrul căreia am discutat despre rezultatele activităților.

22 noiembrie 2016: Desfășurarea unei ședințe cu participarea dlui Nick Tomas, profesor asociat (profesor conferențiar) în educația clinică și farmacologie și cu dna Collett Tracey, profesor asociat (profesor conferențiar). Am discutat despre asigurarea calității în predare, cei șapte pași de bază ai PBL, feedback-ul studenților și testele de evaluare a progresului. Am mai discutat și despre procesul de integrare a disciplinei în cadrul curriculumului.

Ulterior, am vizitat sala de anatomie pentru lecțiile practice, unde dna Karen Johnstone, lector în genetică, ne-a prezentat abordarea practică pentru soluționarea și îndrumarea studiilor de caz PBL în anatomie-biologie-genetică pentru studenții anului 1 și 2.

Am participat la sesiunea de PBL desfășurată în cadrul unui grup de 10 studenți de facultatea *Physician Associates* (asistent de medic).

La finalul ședinței, am discutat împreună rezultatele zilei cu reprezentanții Facultății de Medicină.

23 noiembrie 2016: Am asistat la alte sesiuni practice PBL la Facultatea de Medicină, anul 2. După sesiune, am discutat cu studenții și am aflat care sunt viziunile lor.

Am vizitat unitatea de anatomie. Ne-au familiarizat cu abordarea practică a predării-învățării anatomiei umane, cu privire la necesitățile clinice, cu utilizarea tehnologiilor informaționale de nivel înalt și a manechinilor.

În a doua jumătate a zilei, am vizitat Laboratorul de deprinderi practice, sub îndrumarea dlui Thomas Gale, profesor asociat în domeniul clinic, lector în dexteritatea manuală.

24 noiembrie 2016: Ne-am familiarizat cu procesul de educație clinică a studenților la medicină de la Plymouth (anul 1 și 2), care constă din inserția în clinicile de spital, instituțiile medicale și sociale din comunitate. Activitatea a fost condusă de dl Richard Perrett, vice-decan.

Am asistat la o sesiune PBL în grupul studenților la *Physician Associates*.

La sfârșitul zilei, am avut o discuție de analiză referitor la vizită, în cadrul căreia am mai elaborat și planurile de implementare pe viitor a proiectului. Reuniunea a fost prezidată de dl John Reilly, expertul proiectului, consultant în învățământul superior, Universitatea Kent. Dl Romeo Țurcan, managerul general de proiect, de asemenea, a participat la ședință.

25 noiembrie 2016: Am asistat la o ședință practică PBL de tip *Jigsaw* (Puzzle) cu studenții anului 2, Facultatea de Medicină, unde am aflat despre cum se organizează discuția, cum sunt divizate activitățile între grupurile mici de studenți și cum sunt realizate activitățile de către facilitator. Subiectul discutat a fost un caz de sănătate mentală.

Ambele echipe s-au adunat pentru o sesiune de analiză a realizărilor și discuții. Dna Hilary Neve, profesor în educația medicală, directorul of "*Small Group Learning Professionalism and*

Social Engagement”, și dl Kerry Gilbert, lector în științe biomedicale / clinice, au reprezentat angajații universității.

Consider că succesul Școlilor de Medicină și Stomatologie Peninsula, Universitatea din Plymouth în implementarea metodei PBL la toate facultățile este indiscutabil, la fel ca și rezultatul principal al implementării – ridicarea motivării studenților de a învăța și succesul pe plan național în înregistrat în angajarea absolvenților în câmpul muncii conform specialității.

Procesul educațional la Facultatea de Medicină a Universității din Plymouth este organizat prin aplicarea metodei PBL pe parcursul tuturor celor cinci ani de studii.

Această metodă de studii (PBL) este una eficientă. În fiecare săptămână, studenților le sunt propuse câte două probleme, complexitatea cărora crește de la anii preclinici (1-2) la anii de studii clinice (3-5). Studiile bazate pe soluționarea problemei (caz clinic) (sesiuni de tip PBL) se desfășoară în strânsă combinație cu cursurile, lecțiile practice pe discipline fundamentale și medico-biologice la Centrul de Resurse Științele Vieții, învață competențele practice la Centrul de Resurse Competențele Clinice, seminare, activități clinice, dar și lucrul individual al studenților pe parcursul semestrelor și anilor de studii.

Toate lecțiile practice clinice după metoda clasică sunt închise, fiind aplicată metoda PBL de soluționare a problemelor, prin care studenții găsesc soluții la problemele puse în fața lor. Profesorii asistă procesul de soluționare a problemelor, apreciază activitatea studenților și realizarea scopului final – soluționarea problemei.

În rezultatul analizei experienței obținute în urma vizitei la Universitatea din Plymouth, pot spune că aceasta a fost una motivantă și importantă (în opinia mea), din următoarele considerente practice:

- a) Nivel de Universitate/Facultate/Departament:
 1. Învățare clinică excepțională
 2. Organizarea universității centrată pe student
 3. Cercetări la nivel internațional
- b) Nivel de program de studii:
 1. Metodă de studii bazată pe problemă
 2. Integrare maximă a serviciilor de bază și clinice
 3. Curriculum construit pe principiul învățării în spirală
- c) Mediul fizic/susținerea studenților dezavantajați:
 1. Mediu fizic general excelent
 2. Încăperi foarte bine dotate pentru lecțiile după metoda PBL în grupuri mici
 3. Încăperi foarte bine dotate pentru lecțiile practice

1. Organizarea universității, facultăților și departamentelor centrate pe student. Realizarea acestui scop la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” va implica schimbări mai îndelungate și radicale în organizarea și activitatea subdiviziunilor Universității. Organizarea ar trebui schimbată de la cea actuală, bazată pe catedre, în cea de structuri multidisciplinare, „Departamente”, și în numere mai mici. Modalitatea de predare, în special, a disciplinelor fundamentale și biomedicale, ar trebui schimbată în organizarea modulelor specifice. Prezența studenților în consiliile academice la toate nivelurile trebuie extinsă. Orientarea generală a predării va trebui definită cu accent pe practică și clinică.

2. Metodă de studii bazată pe problemă. Pentru a spori interesul angajaților față de metoda PBL, cea mai eficientă cale va fi elaborarea unui program pilot, cu introducerea PBL în unele grupuri separate de discipline specifice și compararea rezultatelor a două metode - cea clasică și PBL. Demonstrarea pe larg a acestor rezultate, împreună cu mobilitatea profesorilor și studenților, va asigura publicitatea răspândită a metodei PBL. Va fi nevoie de implicarea activă a unui contingent semnificativ de profesori și studenți, restructurarea programului cursurilor și lecțiilor practice cu introducerea predominant a sesiunilor PBL pe parcursul celor șase ani de studii. În mod inevitabil, toate departamentele universității implicate în pilotarea PBL vor crea grupuri de lucru care vor promova PBL. Acest fapt va asigura publicitatea și promovarea cauzei noastre, ceea ce ulterior va duce la implementarea pe larg a metodei PBL. Însă, numărul mare de studenți la facultățile de medicină Nr 1 și Nr 2 vor fi mai puțin dispuși să implementeze pe larg metoda PBL cel puțin, în următorii câțiva ani. Va fi necesar de studiat mai aprofundat experiența altor universități care practică metoda PBL, și anume, la predarea disciplinelor clinice.

3. Încăperi foarte bine dotate pentru lecțiile după metoda PBL în grupuri mici. În opinia mea, acest scop poate fi atins mai ușor. Actualmente, există un număr suficient de săli de clasă la mai multe departamente din cadrul USMF, care dispun de propriul echipament (calculatoare, proiectoare, TV, soft special) și care întrunesc cerințele pentru desfășurarea sesiunilor de PBL.

Vizita la Universitatea din Plymouth, Școlile de Medicină și Stomatologie a fost foarte utilă pentru realizarea obiectivelor proiectului de implementare a metodei PBL în practica de predare la USMF "Nicolae Testemițanu".

Victor Vovc, PhD, Profesor

Șeful Departamentului Fiziologie Umană și Biofizică

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie “Nicolae Testemițanu”